

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5329/2019
15.10.2020. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца "FIA INVEST" ДОО Београд – у стечају, чији је пуномоћник Душан Пантелић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Драган Бојанић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1980/19 од 20.08.2019. године, у седници одржаној 15.10.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1980/19 од 20.08.2019. године у ставовима другом и трећем изреке и предмет се у том делу враћа истом суду на поновно одлучивање о жалби туженог.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Јагодини П 19/15 од 26.02.2016. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и тужени обавезан да тужиоцу по основу стицања без основа исплати појединачно означене новчане износе од укупно 48.050.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од доспелости ових појединачно означених износа па до коначне исплате. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка исплати 1.508.080,00 динара. Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1980/19 од 20.08.2019. године, ставом 1. изреке, наведена првостепена пресуда је укинута и пресуђено је тако што је делимично усвојен тужбени захтев и тужени обавезан да тужиоцу по основу стицања без основа исплати износ од 8.050.000,00 динара са законском затезном каматом од 08.10.2008. године и износ од 500.000,00 динара, са законском затезном каматом од 07.11.2008. године, оба до коначне исплате. Ставом 2. изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у преосталом делу којим је тражио да му тужени по основу стицања без основа исплати преостале појединачно назначене новчане износе, са законском затезном каматом од доспелости сваких од тих износа па до коначне исплате. Ставом 3. изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 183.468,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију побијајући је у ставовима другом и трећем изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 55/14), који се у овом парничном поступку примењује на основу члана 506. став 2. истог закона, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП и да је основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности. Међутим основано се у ревизији тужиоца истиче да је доношењем побијане одлуке другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка у поступку пред тим судом из члана 374. став 1. у вези чланова 228. и 231. ЗПП, погрешно примењујући одредбе о правилу терета доказивања.

Према утврђеном чињеничном стању, судски овереним уговором о преносу удела од 19.05.2008. године који је „FIA ENERGY“ ДОО Београд, закључио са овде туженим АА, ББ и ВВ, вршен је пренос удела у друштвено предузеће „VRP COMPANY“ ДОО Параћин. Истим је између осталог наведено да су преносиоци оснивачи чланови овог привредног друштва са уделима од по 25% и да преносиоци намеравају да на стицаоца пренесу укупно 80% за продајну цену удела од 800.000 евра, која ће бити у потпуности исплаћена на начин како је то уговором наведено. Уговором о преузимању испуњења закљученим између овде тужиоца „FIA INVEST“ ДОО Београд, преко његовог тадашњег пуномоћника -директора Ранка Мимовића, са предузећем „FIA ENERGY“ ДОО Београд, дана 19.05.2008. године, тужилац се обавезао да измири дуг овог предузећа према АА, ГГ, ББ и ВВ, у вези купопродаје удела по основу Уговора о преносу. Уговором о приступању и иступању оснивача и измени Уговора о оснивању овог привредног друштва од 19.05.2008. године, утврђено је да је уговор закључен 03.12.2010. године између оснивача ПД мешовитог предузећа за производњу и услуге „VRP COMPANY“ ДОО Параћин и „FIA ENERGY“ ДОО Београд, АА и ГГ, обојице из ..., ББ и ВВ, обојице из Уговором је поред осталог наведено да истим уговорне стране раскидају Уговор о преносу удела од 19.05.2008. године и да се удели враћају стицаоцима, тако да уговарач „FIA ENERGY“ ДОО Београд од свог удела од 80% уступа уговарачима и то ААи ГГ по 15% удела, а ББ и ВВ по 25% удела, на који начин иступа из друштва и престају му оснивачка права у овом привредном друштву. Чланом 4. истог уговора је наведено да оснивач АА иступа из мешовитог предузећа „VRP COMPANY“ ДОО Параћин и свој удео од 15% преноси на уговарача ГГ из ..., те да овај уговор у целости замењује Уговор о оснивању „VRP COMPANY“ ДОО Параћин од 19.05.2008. године и односи између уговарача се уређују на начин како је то наведено овим уговором.

Правноснажном пресудом Привредног суда у Београду П 3402/13 од 18.03.2014. године, утврђено је да је ништав Уговор о преузимању испуњења закључен 19.05.2008. године између тужиоца „FIA INVEST“ ДОО Београд и туженог „FIA ENERGY“ ДОО Београд, што је овај тужени у стечају дужан да призна и трпи. Доносећи ову пресуду суд је закључио да су испуњени услови предвиђени у члану 55. став 1. у вези члана 103. ЗОО јер је овај уговор у име тужиоца закључио његов законски заступник који није имао одговарајуће овлашћење, а у конкретној ситуацији није постојала одлука надлежног органа тужиоца за то. На основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, утврђено је да је тужилац у периоду од маја месеца 2008. године до

ноцембра месеца 2008. године на рачун туженог извршио више појединачних новчаних уплата у укупном износу од 48.050.000,00 динара по различитим основама, од чега је 8.550.000,00 динара уплаћено по основу Уговора о преузимању испуњења. Остали износи су уплаћени као: 14.350.000,00 динара као остали трансфери, 24.150.000,00 динара као промет роба и услуга финансијске потрошње и 500.000,00 динара као трансакција по налогу грађана.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да се потраживање тужиоца у овој правној ствари има третирати као повраћај уплата извршених на основу Уговора о преузимању испуњења чија је ништавост утврђена правноснажном пресудом Привредног суда у Београду П 3402/13 од 18.03.2014. године, на који начин је тужени АА фактички стекао укупан износ од 48.050.000,00 динара без правног основа, због чега је у обавези да га исплати тужиоцу на основу члана 210. ЗОО.

Другостепени суд је одржао главну расправу и заузео становиште да је тужбени захтев тужиоца делимично основан и то за износ укупно 8.550.000,00 динара које је тужени примио уплатом по основу Уговора о преузимању испуњења, прихватајући у том делу правну аргументацију првостепеног суда.

Међутим, одбио је тужбени захтев тужиоца за износ већи од овог износа, након што је укинуо првостепену пресуду. Своје правно становиште засновао је на оцени правила о терету доказивања из чланова 228. и 231. ЗПП. Пошао је од тога да је одредбом члана 231. став 2. ЗПП, прописано да странка која има неко право, сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак и остваривање тог права, те је с обзиром на то да по његовом схватању тужилац није пружио доказе да су остале исплате извршене по основу ништавог Уговора о преузимању испуњења, односно доказе о каквим уплатама се радило, закључио да тужилац није пружио доказе да те остале уплате потичу из истог основа, због чега је одбио преостали део његовог тужбеног захтева.

По становишту овога суда, основано се у ревизији тужиоца истиче да је другостепени суд у побијаној одлуци погрешно применио цитиране законске одредбе о примени правила терета доказивања. Иначе, другостепеном суду је већ указивано на то и у претходно донетом решењу Врховног касационог суда Рев 1459/2017 од 23.05.2018. године.

Наиме, ако суд на основу изведених доказа (члан 8) не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању чињенице ће на основу члана 231. став 1. ЗПП, применити правила о терету доказивања. Странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остварење права, ако законом није другачије прописано (став 2). Тужилац је то учинио, па је због тога на туженом као странци која оспорава постојање тог права да сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји, у смислу става 3. истог члана.

У конкретном случају тужени, није доставио ни један доказ за своје тврдње да постоји још неки правни посао међу парничним странкама, по основу којих је тужилац извршио исплате утврђених новчаних износа на његов рачун, осим наведеног уговора о преузимању испуњења (за које је утврђено да је ништав). Све ово у контексту чињеница

утврђених налазом и мишљењем и изјашњењем судског вештака финансијске струке и његове изјаве, да је налаз дао према расположивој документацији у списима, односно према подацима из прибављене документације.

Зато ће другостепени суд у поновном поступку отклонити указану битну повреду одредаба парничног поступа и поново одлучити о изјављеној жалби и за своју одлуку даће аргументоване разлоге засноване на правилној примени материјалног права.

Како одлука о трошковима поступка зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је и она укинута.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог решења на основу члана 415. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић